

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Мета дослідження. На матеріалі латинської та англійської мов здійснити семантико-структурний аналіз клінічних термінів з компонентом «дизентерія» на позначення гострих інфекційних захворювань, що вражають шлунково-кишковий тракт.

Матеріали і методи дослідження. Для дослідження обрані Українсько-російсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник: А-Я (Петрух Л.І., Головка І.М., 2015); Українсько-латинсько-англійський словник-мінімум назв кишкових інфекцій та патогенних мікроорганізмів (Синиця В.Г., Телеки М.М., Мироник О.В., 2023). Методи дослідження: суцільної вибірки; етимологічний; опису; дефініційний; компонентного аналізу.

Результати дослідження. Здавна система клінічної термінології поповнювалася завдяки способам словотворення: морфологічному (афіксація), синтаксичному (словосполучення). Утворення термінів на позначення кишкових інфекцій висвітлює структурні особливості словотворення: прості похідні терміни; терміни-словосполучення. Однослівний термін «*дизентерія* грец. *δυσ-εντερία* < *δυσεντερία* ή важкий пронос») – утворений шляхом приєднання грецького префікса *δυσ* *dys-* («затруднення чогось, частина слова, що означає відокремлення, втрату, позбавлення») до кореня *εντερον* *enteron* (кишка) + флексія *-ia*; лат. *dysenteria*, дизентерія, англ. *dysentery* – гостре інфекційне захворювання, що уражує шлунково-кишковий тракт, переважно дистальний відділ товстої кишки. Афіксальний спосіб утворення відображений у прикметниках: лат. *dysenteroformis*, *e* < грец. *dys*↑ + *enter* + *інтерфікс* *o* + *формант* *-formis* (подібний, схожий) дизентериформний, англ. *dysenteroform* такий, що подібний до дизентерії; лат. *dysentericus*, *a*, *um* *dys*↑ + *enter* + *суф.* *ic(us)* дизентерійний, англ. *dysentery* такий, що стосується дизентерії або властивий їй. Словосполучення – продуктивний спосіб утворення термінів на позначення кишкових хвороб. Ад’єктивні словосполучення містять два і більше компоненти. Кожен прикметник позначає окремий різновид дизентерії, висвітлюючи додаткову інформацію про інфекцію, як-от: епідемічна дизентерія лат. *dysenteria epidemica* (*dysenteria*↑ + *epidemica* грец. *ἐπιδημία*, від *ἐπίδημος* поширений у народі), англ. *epidemic dysentery* різновид, який стає епідемічним і часто згубним, уражаючи значну кількість людей; катаральна дизентерія лат. *dysenteria catarrhalis* *syn. dysenteria alba* (*dysenteria*↑ + грец. *catarrhalis*, *e* грец. *κατάρρῃος*, від *katarrhéō* протікаю, стікаю), англ. *catarrhal dysentery* хронічна хвороба невідомої етіології. Структура деяких термінів містить іменник *dysenteria* + прикметник, утворений від родової назви збудників, що спричиняють захворювання, як-от: лат. *dysenteria balantidiasica* (бактерія *Balantidium coli*), балантидна дизентерія, англ. *balantidial dysentery*; гостра амебна дизентерія / синонім біла дизентерія лат. *dysenteria amoebica acuta* / *syn. dysenteria alba* (вид паразитичних амебозоїв – *Entamoeba histolytica*), англ. *acute amoebic dysentery*.

Висновки. Терміни на позначення кишкових інфекцій в латинській та англійських мовах мають подібні семантико-структурні характеристики. Ад’єктивний та епонімний компоненти доповнюють інформацію про інфекційні захворювання різної етіології.

Ткач А. В.

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ТА НОВІ РЕСУРСИ МОВОМИСЛЕННЯ

Кафедра суспільних наук та українознавства
Буковинський державний медичний університет

Вступ. Функціонування української мови набуває особливого значення в умовах повномасштабної російської агресії. Адже мова – це важливий складник національної ідентичності, потужний продуктивний засіб, завдяки якому утверджується народ, збагачується національна культура на різних етапах розвитку своєї історії.

Мета дослідження. Описати й кодифікувати інноваційні процеси у вітчизняній лексичній системі, що відбуваються нині, зокрема, безпосередньо, у період російсько-української війни.

Матеріал і методи дослідження. Для наукової інтерпретації фактичного матеріалу (сучасні україномовні ЗМІ, інтернет-ресурси, соціальні мережі, розмовно-побутове мовлення українців) послуговуємося такими загальнонауковими методами, як *описовий* і *спостереження*, а також застосовуємо *аналіз мовного матеріалу*.

Результати дослідження. Найпомітніші зміни фіксуємо на лексико-фразеологічному рівні. Зокрема, актуалізувалася спеціальна військова лексика (берци, бронезилет, військовослужбовець, військовозобов'язаний, воїн (боєць), герой, ЗСУ, доброволець, тепловізор), поширилися назви сучасних видів озброєння (байрактар, безпілотник (ударний безпілотний літальний апарат), бронев автомобіль, БТР, джавелін, дрон, ЗРК, квадрокоптер, стінгер, ППО, хаймарс, ін.). Загальноновживаний пласт лексики доповнено низкою нових одиниць, як-ось: азовці, волонтер(ити), донат(ити), тероборона, переселенець, двохсотий, затрьохсотити, відбайрактарити, відЗСУшити, чорнобаїти, ждуни тощо.

Експресивною зниженістю характеризується лексика на позначення ворога і колаборантів (зайди, ерефія, русня, асвабадітелі, кацапи, рашисти, сепаратюги), їхніх дій (мародерити, могилізація). Яскраво нових емоційних значень набули й відомі раніше слова (бавовна, кіборг, колорад, консерва, орки, паляниця, піксель, привид, приліт, смузі, узвар, утилізувати).

Набирає сили тенденція до продовження дерусифікації української літературної мови.

Висновки. Фактичний матеріал дослідження засвідчує, що слово є особливою зброєю на мовному фронті. Утворення й активне функціонування нових лексичних одиниць у воєнному дискурсі – це своєрідне віддзеркалення подій сучасності; яскравий вияв словникового багатства української мови і високий інтелектуальний потенціал українського народу; засвідчення динамічності, безперервності й унікальності мови як живого організму. Зауважимо, що зібраний і проаналізований нами пласт лексики не є вичерпним й остаточним, оскільки, на жаль, війна триває, а значить процес збагачення мови новими словами і фразеологізованими одиницями у робочому процесі і потребує подальшого наукового розгляду.

СЕКЦІЯ 21 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Biduchak A.S.

ASSESSMENT OF POPULATION SATISFACTION WITH THE ATTITUDE OF MEDICAL PERSONNEL IN CONFLICT SITUATIONS

*Department of Social Medicine and Public Health
Bukovinian State Medical University*

Introduction. Patient satisfaction - whether with the health care system or with medical care - in post-Soviet societies was often considered a subjective assessment that was not taken into account in the development of health care policy. However, identifying the proportion of patients who are satisfied with medical care and monitoring the dynamics of the indicator over time is one of the evidences that bring the health care system closer to the needs of patients.

The aim of the study is to determine the level of satisfaction of the population with medical care in medical institutions in the event of conflict situations among the population of Chernivtsi and Chernivtsi region.

Material and methods. In order to assess the degree of patient satisfaction with the quality of medical care at the primary level the research was conducted by means of a questionnaire. The sample includes 1,146 people aged 18-56 and older, residents of Chernivtsi and Chernivtsi region.

Results. 1146 respondents took part in the survey, of which 544 (47.5%) were men and 602 (52.5%) were women. All age groups consider the rudeness itself and rudeness of medical staff as the most frequent cause of conflict (30.8%), the respondents put professional incompetence of medical staff in the second place (21.4%), in the third place with almost the same indicators